

ÇANAKKALE TABİP ODASI

TIP ÖĞRENCİLERİ KOLU

1. ULUSAL TIP EĞİTİMİ ÖĞRENCİ BULUŞMASI

SONUÇ BİLDİRGESİ

“SAĞLIKLI YARINLAR İÇİN NİTELİKLİ TIP EĞİTİMİ”

Tarih: 10-11 Ekim 2015

Yer: ÇANAKKALE TİCARET VE SANAYİ ODASI KONGRE MERKEZİ

Çanakkale İlinde 10-11 Ekim 2015 tarihinde Tıp Eğitimi sorunlarımızı konuşmak amacıyla yaptığımız bu Öğrenci Buluşmasının sonuç bildirgesini 10 Ekim 2015 tarihinde Ankara’da yaşanan terör saldırısında hayatını kaybeden 102 barış gönüllüsüne adıyoruz. Bizler bu ülkenin genç tıbbiyelileri olarak bir gün insanların düşüncelerinden dolayı katledilmediği bir dünyada hekimlik yapacağımızı umut ediyor ve buna inanıyoruz...

Hepimiz binlerce yıllık pratiğe ve güçlü etik ilkelere dayalı, insanlara yardım etmek, acılarını azaltmak ve sağlıklarını korumak amacıyla bugünlere ulaşan hekimlik mesleğinin üyeleri olabilmek umuduyla Tıp eğitimi tercih ettik. Bu tercihin bedelinin zorlu bir eğitim süreci ve meslek pratiği olduğunun ve hayatımızın da bu mesleğin ekseninde şekillenmesi gerektiğinin farkındayız. Ancak ülkemizde tıp eğitiminde belki de tüm zamanların en sancılı sürecini hep birlikte yaşamaktayız. *Bir yanda “Sağlıkta Dönüşüm Programı” diğer yanda sürekli olarak artırılan kontenjanlar ve yetersiz eğitim koşulları; bir yanda yeni açılan tıp fakülteleri ve eğitimde nitelik sorunları; diğer yanda ezbere dayalı ağır bir teorik ders yükü ve yetersiz pratik eğitim; bir yanda hedefi ve amacı hastanelerin personel açığını kapatmak olarak değerlendirilen intörnlik dönemi; diğer yanda hekimlik pratiğine hiçbir katkı sunmayan TUS...*

Bütün bu olgular; ülkemizde tıp eğitimi çok daha fazla zorlaştıran, öğrenciliğimizden, meslek pratiğimizden ve hayatımızdan keyif almamızı engelleyen sorunlarımızdır. 10-11 Ekim günlerinde Çanakkale’de sorunlarımız üzerinde kafa yormak, kalıcı çözümler üretebilmek ve demokratik özgür bir ortamda sözümüzü söylemek için bir araya geldik. Ülkemizde gerçek ekseninden uzakta, gerçek toplumsal sorunlarla hiçbir ilgisi olmadan yürütülmekte olan siyaset anlayışının kendimizle ilgili kısmını düzeltebileceğimize inandık. En azından tıp eğitimi konusunda söz söyleme hakkımız olduğunu düşündük. Bütün bunları planlarken etkinliğimizin henüz açılış konuşmaları sırasında bombaların hayatlarımıza düşeceğini öngöremedik. Açılış konuşmaları yapılırken Ankara’da düzenlenen BARIŞ MİTİNGİ sırasında patlama olduğunu ve ölümlerin olduğunu öğrendik. Her anın olağanüstü yaşandığı bir ülkede düşen bombalarla birlikte dağılan düşüncelerimiz, arkadaşlarımıza ulaşma çabamız ve Ankara’da olmadığımız için suçluluk duyan yanımızla bombalara inat, bizi susturmaya çalışanlara inat, söyleyecek sözümüzü tamamlamaya karar verdik.

İlk gün programı erken bitirip sunumlardan sonra şehir merkezindeki basın açıklamasına katıldık. Pazar günü ise gerçekleştirmeyi planladığımız üç atölye çalışmasından sadece tıp eğitimi ile ilgili olanı yapabildik. Bu kongrenin barışın hâkim olduğu daha geniş katılımlı, daha örgütlü bir şekilde devamını getirmeye ve sesimizi duyurma konusunda ısrarcı olmaya karar vererek kapanışı gerçekleştirdik.

Sağlıklı yarınlar için nitelikli tıp eğitimi adıyla düzenlediğimiz 1. Ulusal Tıp Eğitimi Öğrenci Buluşması 8 farklı üniversiteden 60 arkadaşımızın, Prof. Dr. İskender Sayek, Prof. Dr. Zeynep Solakoğlu, Yrd. Doç. Dr. Serdar Özdemir ve Uzm. Dr. Akif Akalın’ın katılımıyla gerçekleşmiştir.

Açılış konuşmalarının ardından başlayan oturumlarda tartışılan konular şunlardır:

Tıp eğitimi modelleri, mezuniyet öncesi tıp eğitiminde standardizasyon ve ülkemizde tıp eğitimi; öğrenci gözünden tıp eğitimi; çekirdek eğitim programı; başka bir tıp eğitimi mümkün mü?; tıp eğitiminde dünya örnekleri; öğrenci gözünden TUS; çıktıya dayalı tıp eğitiminde yeterliklerin sınanması; TUS'un gerekçeleri, alternatif bir sınama mümkün mü?; Türkiye'de tıpta uzmanlık eğitimi; birinci basamak hekimliği ve uzmanlaşma...

Bu konuların ardından ikinci gün yaptığımız atölye çalışmasında "Nitelikli tıp eğitimi nasıl olmalıdır?" başlıklı tartışma yürütülmüş olup ulaştığımız problemler ve çözüm önerilerimiz şunlardır:

1-Bilginin yarı ömrünün çok kısa olması tıp eğitiminde önemli bir sorundur.

Bu nedenle öğrenciye bilgi yüklemesi yapmak yerine bilgiye nasıl ulaşacağı öğretilmelidir. Yaşam boyu öğrenmenin bireysel sorumluluk olarak algılanması sağlanmalıdır. Bunu desteklemek açısından probleme dayalı ya da sorun çözme yeteneğinin geliştirildiği eğitim yöntemlerinin Tıp Eğitimi içindeki yoğunluğu ve niteliği arttırılmalıdır. Öğretim üyesi koordinatörlüğünde grup çalışmaları halinde işlenen dersler kolektif bir işlem süreciyle öğrenciler tarafından anlatılmalı, katkılar ve konu eksiklikleri yine öğrenciler tarafından belirlenmelidir. Öğretim üyeleri konunun danışmanı olarak müdahale etmeli, güncel değişiklikler ve kaynakça konusunda yönlendirici olmalıdır. Buradaki temel çıktımız her tıp öğrencisini bilgi yüklü depolara dönüştürmek yerine, karşılaştığı sorunları anlayıp, çözebilen, bilgi kaynağına ulaşabilen ve bu bilgiyi işleyebilen hekimlere dönüştürülmelidir.

2-Alınan altı yıllık eğitimin sonunda mezun olacak öğrencilerin, eğitimlerinin sonunda yetkin bir birinci basamak hekimine dönüşemeyeceği endişesini taşıdığı gözlenmektedir.

Tıp eğitiminin teorik ders yükünün fazlalığı, eğitimlerin çoğunlukla üçüncü basamak hastanelerdeki kliniklerde yürütülmesi, öğrenci başına düşen pratik uygulama süresinin yetersizliği gibi sorunlar bu endişeyi besleyebilecek durumlardır. Tıp eğitiminin bu açıdan tekrar gözden geçirilmesi, pratik uygulamalarının birinci basamak kurumları içerecek şekilde yoğunlaştırılmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

3-Ülkemizdeki tıp eğitimi sağlığın sosyal belirleyicilerini dışlamakta olup toplumcu tıp eğitimi felsefesinden de bihaber yürütülmektedir. Bu durum uluslararası neoliberal politikaları içselleştirmiş devlet politikalarının ürünüdür. Bireysel bazı uygulamalar dışında (aşı, sağlıklı yürüyüş, sigara ve alkolle mücadele vb.) koruyucu hekimlik uygulaması olmayan, ağırlıklı olarak hastanelerde işletme mantığı içinde hastalıklardan para kazanmayı önceleyen sağlık sistemi tıp eğitimini de etkilemektedir.

Tıp eğitiminin amfilerin ve üçüncü basamak sağlık kurumlarının dışına taşınması ve toplumcu tıp uygulamalarını içermesi gerektiğini düşünmekteyiz. Öğrencilerin bu uygulamaları talep etmesi ve anabilim dallarının da programlarını yaparken sosyal tıbbi öncelikleri gerekmektedir. Ancak bu sorun sadece tıp eğitimi penceresinden çözülemez. Sağlık reformu ya da Sağlıkta Dönüşüm Programının felsefesi yaşadığı sürece bu sorun tıp eğitimini farklı boyutlarda etkilemeye devam edecektir.

4-Ülke ekonomisi ve insan planlamasındaki sorunların tıp eğitimindeki bir yansıması da kontenjanların fiziki koşullar ve eğitim niteliği dikkate alınmaksızın artırılmasıdır. Bu durum temel bilimlerde zaten yetersiz olan dersliklerde ders verimini düşürmekte, laboratuvar uygulamalarını aksatmakta, klinik bilimlerde hasta başı pratik uygulamayı neredeyse imkânsız hale getirmektedir.

Kontenjanlar Tıp Fakültesi dekanlıklarının kapasiteleri doğrultusunda, mutlaka dekanlıkların önerileri ile belirlenmelidir. Önerilerin dışında kapasite artırımına gidilmemelidir. Bu duruma uyulmadığı takdirde öğretim üyesi, öğrenci ortak eylemi ile kontenjanların artırılmasına itiraz edilmelidir. Bu konuda ortak bir bilinç ve örgütlülük oluşturmak için Aralık ayı başında sosyal medya üzerinden çalışmalara başlanacaktır.

5-Nitelikli tıp eğitimi için tıp eğitici formasyonunun değişmesi gerekmektedir. Günümüzde tıp eğitimi ayrı bir bilim dalıdır ve tıp eğiticisinin bu bilim dalıyla ilgili belli bir bilgi düzeyine ihtiyacı vardır. Diğer alanlardaki eğiticilerden farklı olarak da tıp eğiticisinin hastalara yönelik hizmet ve araştırma yapma yükümlülüğü vardır.

Bunların bir bütün olarak düşünülüp öğretim üyelerinin bir formasyonla tanımlanması ve verilen seminerlerle o formasyona uygun yetiştirilmesi gerekmektedir. Bunun devamlılığının sağlanması ve denetleyici bir mekanizma oluşturulması gerekmektedir. Eğiticilerin farklı alanlardaki yeterliklerini sorgulayan anketler düzenli olarak uygulanmalı ve değerlendirilmeye alınmalıdır.

6-Her fakültede tıp eğitimi anabilim dalı işlevsel bir şekilde kurulmalı, öğrencileri de içine alan tıp eğitimi çalışma grupları oluşturulmalıdır. Eğitim organizasyonunda yer alan bütün kurullarda öğrencilerden seçilecek temsilciler de yer almalı ve bu öğrencilerin imza yetkisi olmalıdır. Bu kurullarda yapılan çalışmalar ve alınan kararlar şeffaf olmalı raporlanıp gerekçeleriyle tüm öğrencilere açıklanmalıdır.

7-Öğretim üyesi merkezli öğrenimde yöntem genel olarak hocanın konferans anlatması şeklinde olmakta ve içeriğine de öğretim üyesi karar vermektedir. Eskimiş bilgi ve eskimiş yöntemlerle öğrencilerin aktif olmadığı bir sistem hâkimdir.

Bu sistemden çıkmak ve alternatif kaynakları kullanacak bir beceriye ulaşmak gerekir.

8-Tıp eğitiminin geliştirilmesi etkili bir geri bildirim değerlendirilmesiyle sağlanabilir.

Geri bildirimlerin objektif ve etkili yapılması konusunda öğrenciler eğitilebilir. Bu eğitimlerin içeriğinde UTEAK ve ÇEP raporlarına da yer verilmelidir. Bu geri bildirimlerin de dikkate alınması ve dekanlıklar tarafından devamlılığının sağlanması gerekmektedir.

9-Her dersin öğrenim hedeflerinin belirlenmesi, dersin sonunda hangi yeterliklerin kazanılması gerektiğinin açıklanması ve bunun öğrenciye aktif bir şekilde aktarılması gerekmektedir.

10-Birinci basamak hekimliğinin temelini oluşturan koruyucu hekimlik anlayışının yerleşmesi ve uygulanabilmesi için eğitim sürecinin belli bir dönemi saha çalışmalarını, yerinde gözlem ve eğitimleri kapsamalıdır(üretim alanlarındaki sağlık problemleri, ekolojik sağlık problemleri, işçi sağlığı vs.).

11-İnsanların ve toplumların sağlığı ile ilgilenen hekimlik mesleği oldukça geniş alanları kapsamaktadır. Tıp Fakülteleri bu alanlardan sadece fiziksel ve ruhsal boyutu ile mekanik olarak ilgilenmektedir. Bu yönü için sadece mühendislik boyutudur. Oysa insan ve toplum sağlığını sadece mühendislik boyutuyla değerlendirmek oldukça sığ bir yaklaşımdır. Bu yönüyle hekimlik mesleği sosyal bir bilimdir.

Tıp öğrencilerinin bu sosyal yönünün de güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu amaçla, sosyoloji, antropoloji, etik gibi konular tıp eğitimine daha yoğun yer almalıdır. Bu eğitimin temel amacının her hekimin bu konuda kendini yenilmek için motivasyonunu arttırmak ve tutum geliştirmesini sağlamak olmalıdır. Sonuçta hekim insanı kendi öznel koşulları içinde ve içinde bulunduğu toplumla birlikte tanıyabilmelidir.

12- Öğrencilerin hasta ile teması birinci sınıftan itibaren sağlanmalı, hekimlik bilinci kazandırılmalıdır. Birinci basamak hekimi olacağımız unutulmamalı bu doğrultuda temel eğitim verilmelidir. Tıp eğitimi programı doğa, insan, hayvan ekolojik bütünlüğü içerisinde yarar gözetilerek oluşturulmalıdır. “Kaynaklar bilim için vardır ve kullanılmalıdır” tezi yerine “Bilimi ekolojik yaşam ve ideal toplum düzeni için var eden ve ihtiyaç dahilinde kaynak kullanan” bir algıyla şekillendirmek gerekir. Bilimsel bilgi, insanlığın varlığıyla kümülatif ilerleyen toplumsal yaşanmışlıklar ve tecrübeler eksenli standardize edilmiş bilgi birikimidir. Paylaşılabilir, sürdürülebilir ve yararlı olmalıdır.

13-Birinci basamak hekimliğini yerinde görmek ve hastaya yaklaşım bilinci oluşturmak açısından 1. Sınıftan itibaren her dönemin sonunda iki haftalık yaz stajları uygulaması ülke genelinde gönüllülük esasıyla başlayıp geri bildirimlerin olumlu olması halinde zorunlu hale getirilmelidir. Bu kapsamda programa katılacak olan aile hekimleri, toplum sağlığı merkezi hekimleri ve acil hekimleri önceden eğitilmeli, düzenlemeler dekanlıklarca yapılmalıdır.

Tıp Eğitimine gönül vermiş tıbbiyeliler olarak 2 gün boyunca Çanakkale’de sorunlarımızı ve kendimizce çözüm önerilerimizi konuştuk. Her şeyin hemen düzelmesi gibi ütopyik beklentilerimiz elbette yok. Ancak “**Sağlıklı Yarınlar İçin Nitelikli Tıp Eğitimi**” başlığı ile yola çıktığımız bu buluşmanın, ülkemizde tıp eğitiminin niteliğinin artması için başlangıç olacağını umut ediyoruz. Yıllar sonra ülkemizin başka bölgelerinde tıp eğitimi gündemiyle ikinci, üçüncü kez bir araya gelen arkadaşlarımızın yollarına bizim bıraktığımız noktadan devam etmelerini umut ediyoruz...

**SAĞLIK BAKANLIĞINA, YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMUNA, REKTÖRLÜKLERE, TIP FAKÜLTESİ
DEKANLIKLARINA, HEKİMLERE, SAĞLIK ÇALIŞANLARINA, TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNE VE TÜM
KAMUOYUNA DUYURULUR...**

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ

ÇANAKKALE TABİP ODASI ÖĞRENCİ KOMİSYONU

26 EKİM 2015